

Sodankylä

Esitys aluekehityspäivillä 8.9.2014

Ylläs Saagassa

Lapin tähtikunta

Case Sodankylä: Työtä ja arvonlisäystä Biotalousdesta

Jukka Lokka,
kehittämisohtaja
Sodankylä

Arvioita kokonaispotentialista:

- Energia:
 - Vaasan Yliopiston selvityksiin perustuen
 - Alueellisen kulutuksen täyttäminen paikallisista resursseista (sähkö, lämpö, liikennepolttoaineet)
 - Arvio n. 4.500 € / asukas / vuoksi
 - Sodankylä → $9.000 \times 4.500 \text{ €} = \text{n. } 40,5 \text{ M€}$
 - Lapin maakunta → $180.000 \times 4.500 \text{ €} = \text{n. } 810 \text{ M€}$

Arvioita kokonaispotentialista:

- Elintarvikkeet:
 - MTT Lappi selvityksiin perustuen
 - 15 keskeistä ja paikallisesti tuotettavaa elintarviketta
 - Arvio n. 1,150 € / asukas / vuoksi
 - Sodankylä → $9.000 \times 1.150 \text{ €} = \text{n. } 10,3 \text{ M€}$
 - Lapin maakunta → $180.000 \times 1.150 \text{ €} = \text{n. } 207 \text{ M€}$

Arvioita kokonaispotentialista:

- Kokonaispotentiali:
 - 40,5 M€ energia
 - 10,3 M€ elintarvikkeet
 - Rakennustarvikkeet + matkailu + luonnontuotteet
- Yhteensä voidaan puhua n. 50-60 M€ potentialista

Arvioita kokonaispotentialista:

- Työllistämisen energia:
 - TEM Bioenergia 2020 & Vaasan Yliopisto johdettuna: tehokkailla järjestelmillä 1 työpaikka / 100 ihmisen normaalienergiakulutus
 - Sodankylä 9.000 henkilöä → 90 htv
- Työllistäminen elintarvikkeet:
 - Karkea arvio 1 htv / 250.000 € liikevaihto
 - Sodankylä 10,3 M€ → 41 htv

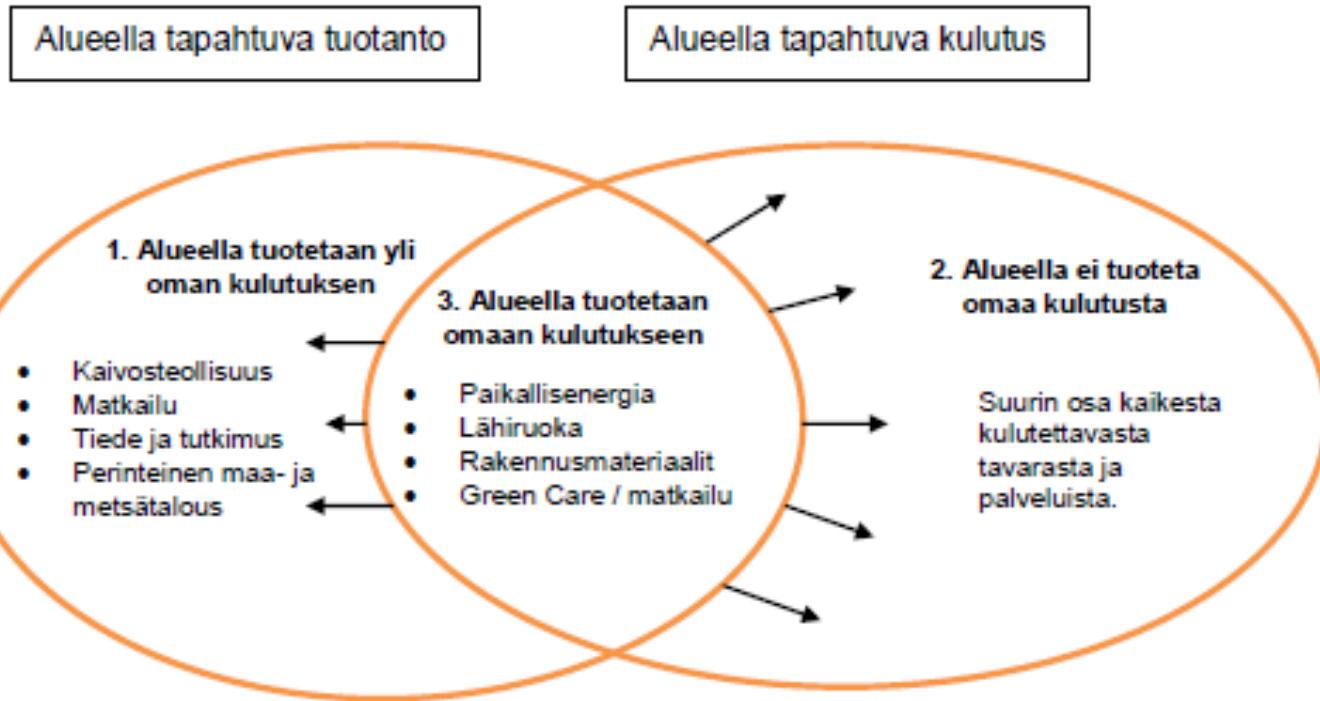
Arvioita kokonaispotentialista:

- **Huomioitavaa potentialista:**

- Tässä esitetyt luvut ovat karkeita arvioita, jotka kuvaava kuitenkin suuruusluokkaa.
- Paikallisten resurssien jalostaminen omassa omistuksessa, omalla työllä omaan kulutukseen:
 - suurin osa liikevaihdosta jää aluetalouteen
 - suhteessa liikevaihtoon aluetaloudelliset vaikutukset ovat siis selvästi suurempia kuin esimerkiksi kaivostoiminnassa

Aluetalous ja talouden digotomia

Toiminnalliset tasot

Maakunta – kunta – paikallis/kylä

- **Maakuntataso**

- EU- ja valtakunnantason painotusten koordinointi
- maakunnallisten strategisten painopisteiden valinta ja edistäminen,
- maakunnallisten yhteistoimintojen koordinointi sekä osittain järjestäminen,
- hanke- ja aluekehitysvarojen allokointi

Toiminnalliset tasot

Maakunta – kunta – paikallis/kylä

- **Kuntataso**

- Alueellisen maankäytön, infrastruktuurin sekä julkisen palvelujärjestelmän ohjaaminen;
- aluehallinnon ja paikallisdemokratian edistämien ja mahdollistaminen;
- kunnallisten hankintojen ja investointien suuntaaminen kestävyuden periaatteiden mukaisesti; alueellisen tason verkostoiminnan koordinointi yhteistyössä toimijoiden (kylät, yritykset, osuuskunnan yms) kanssa;
- alueellisen kehitystyön (road map) rakentaminen paikallisiin vahvuuksiin perustuen, paikallistason toimintojen sparraus ja tukeminen, kehittämis- ja hanketyön koordinointi.

Toiminnalliset tasot

Maakunta – kunta – paikallis/kylä

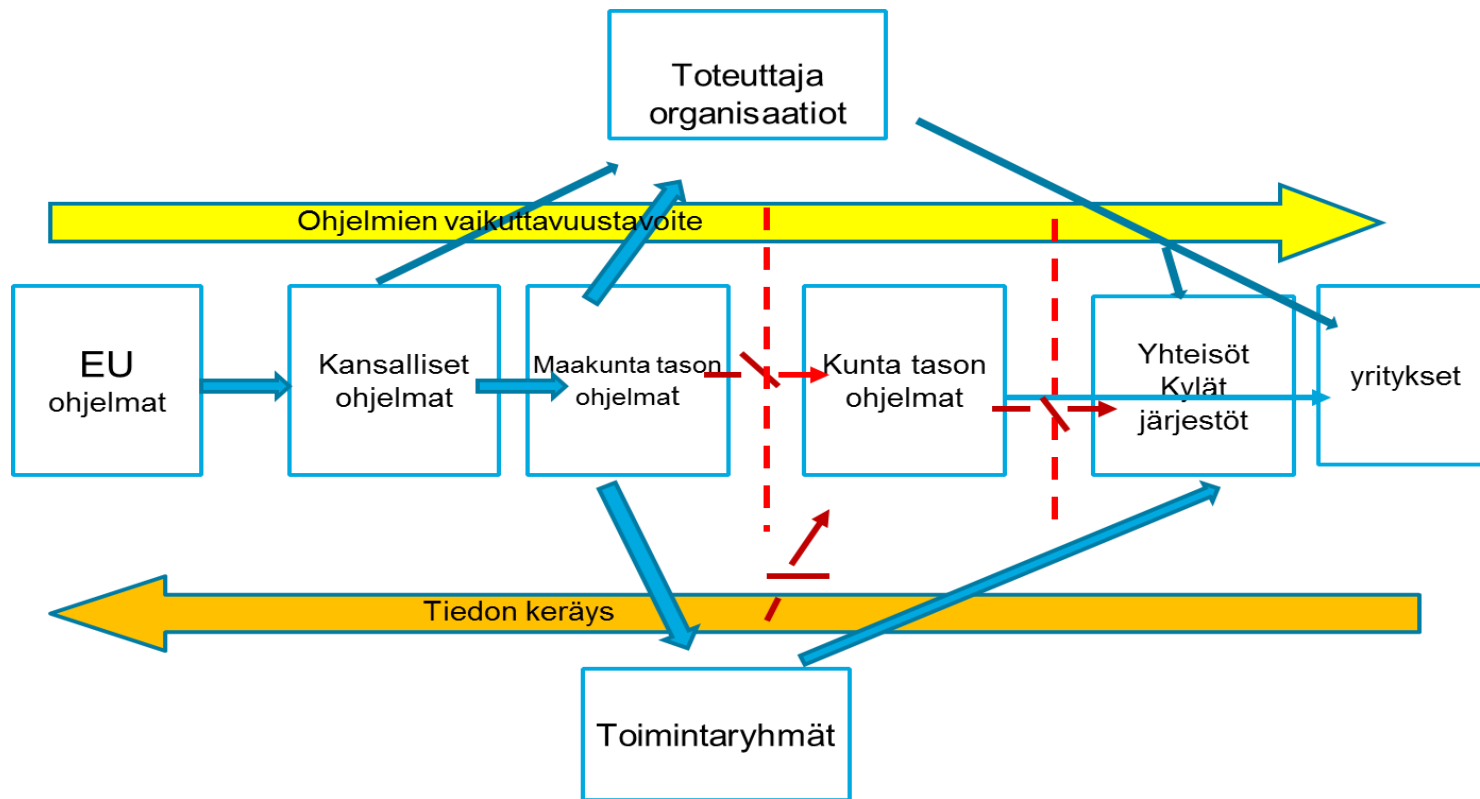
- **Paikallis- ja kylätaso**

- Alueellisen maankäytön, infrastruktuurin sekä julkisen palvelujärjestelmän ohjaaminen;
- aluehallinnon ja paikallisdemokratian edistämien ja mahdollistaminen;
- kunnallisten hankintojen ja investointien suuntaaminen kestävyuden periaatteiden mukaisesti; alueellisen tason verkostoiminnan koordinointi yhteistyössä toimijoiden (kylät, yritykset, osuuskunnan yms) kanssa;
- alueellisen kehitystyön (road map) rakentaminen paikallisiin vahvuuksiin perustuen, paikallistason toimintojen sparraus ja tukeminen, kehittämis- ja hanketyön koordinointi.

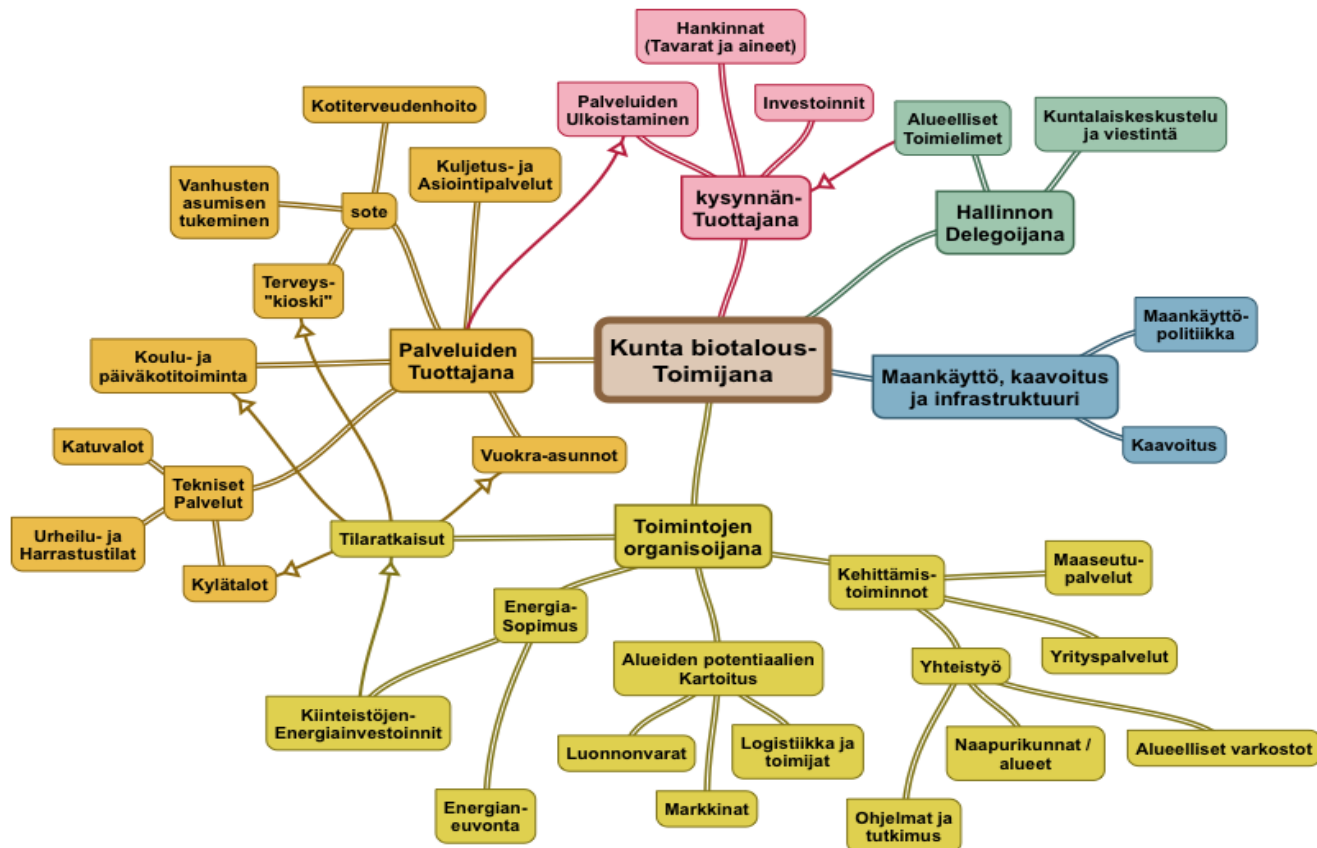

Kuntien rooli kehittämissä – tarvitaan uutta toimintamallia

Kuvio Rauno Kuha MTT

Esimerkkejä kunnallisista toimintamahdollisuuksista biotaloudessa:

Sodankylä RoadMap (alustavia suunnitelmia)

- **Energia:**

- Mädätyslaitos (vedenpuhdistamosta biokaasulaitos)
- Hake keskitetyissä järjestelmissä (Juurakkotulen pääkattilan uudistusinvestointi, kaivosten lämmöntuotanto)
- Hakkeen alueellinen hankintajärjestelmä
- Kylätason laitokset / energiakylä
- Hajautettu suoratuotanto
- Energianeuvonta
- Kunnanenergiatehokkuussopimus

- **Rakentaminen ja alueet:**

- Puurakennusalue
- Agrokeskus
- Kyläsuunnitelmat ja -kaavat

Sodankylä RoadMap (alustavia suunnitelmia)

- **Elintarvikkeet:**

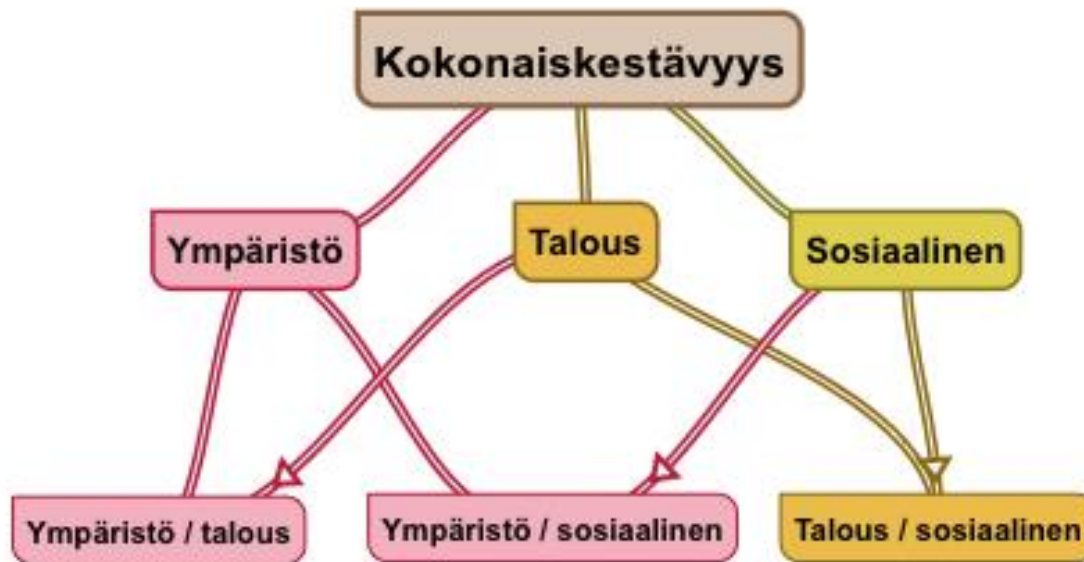
- Keskuskeittiöön liittyvä hankintalogistiikka
- Liikkuva teurastamo
- Pientuotannon alueellinen logistiikka
- Tekoaltainen kalastushanke (osana tekoaltaiden säännöstelyn haittojen torjuntaa)
- Luontontuote –keskus
- Marjanjalostus (viljellyt marjat, osana luonnontuotekeskusta?)
- Lammastalouden kehitys
- Tilakokoluokan jalostus (esim. juustola, jäätelö, yms.)

Sodankylä RoadMap (alustavia suunnitelmia)

- **Järjestelmiin liittyvät hankkeet:**
 - Julkisen sektorin hankinnat ja investoinnit
 - Aluetaloudelliset vaikutukset –laskelmat
 - Hajautettujen järjestelmien toimintalogiikka (liiketaloudellinen ja logistinen tarkastelu)
 - Sähköiset järjestelmät jakamistalouden tukena
 - Sähköiset järjestelmät palvelutuotannon tukena
- **Paikallispalvelut ja –demokratia, yhteisöt**
 - Aluelautakuntakokeilu
 - 3. sektorin toiminnan kehittäminen (hub Kitinen ja muu kylätoiminta)
 - Välittäjäorganisaation kehittäminen (Sompion Tähti ok)

Kestävyyden käsitteet – taustaa Vihreän talouden lähestymistavoista

Kestävyyden käsitteet – taustaa Vihreän talouden lähestymistavoista:

- **Ympäristö**

- Kantokyvyn, hyödynnettävyyden, itseisarvollisuuden yms. Huomioiminen.

- **Talous**

- Alueellisen näkökulman nosto kannattavuuteen, arvoketjuajattelu.

- **Sosiaalinen**

- Yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma, luottamus, viihtyisyys, huomioiminen.

Kestävyyden käsitteet – taustaa Vihreän talouden lähestymistavoista:

- **Ympäristö / talous**
 - Resurssipohjainen ajattelu, resurssiviisaus, korvaavuus.
- **Ympäristö / sosiaalinen**
 - Ihminen suhteessa ympäristöön ja ympäristö osana viihtyisyyttä ja sosiaalisuutta. Ympäristönä sekä luonnonympäristö että toiminnallinen ympäristö.
- **Talous / sosiaalinen**
 - Verkostomaiset toimintamallit, yhteistyö ja sopimuksellisuus, oikeudenmukainen hyödynjako toiminnasta (shared values).

Kiitos!

Lapin tähtikunta